การสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

The Self-creation in the Military Identity of Chulachomklao Royal Military Academy Cadets

บทความวิจัย

รุ่งอรุณ วัฒยากร*

Roongaroon Wattayakorn

กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นครนายก ประเทศไทย 26001

Department of Law and Social Sciences, Education Section, Chulachomklao Royal Military Academy (CRMA), Nakhon Nayok, Thailand 26001

E-mail: roongaroon.wat@crma.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย 2) เปรียบเทียบการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จำแนกตามชั้นปี และ 3) เสนอแนวทางการส่งเสริมการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักเรียนนายร้อยบังคับบัญชา จำนวน 17 นาย และนายทหารปกครอง จำนวน 3 นาย โดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 1-5 ปีการศึกษา 2565 ชั้นปีละ 60 นาย รวม 300 นาย ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือในการวิจัย คือ ใบงานกิจกรรมการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มนักเรียนนายร้อยบังคับบัญชาและนายทหารปกครอง และแบบประเมินการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย มีค่าความเชื่อมั่น .97 วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

---

* พันเอกหญิง ผศ. ดร., อาจารย์กองวิชากฎหมายและสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
Colonel Assistant Professor Dr., Instructor, Department of Law and Social Sciences, Education Section, Chulachomklao Royal Military Academy (CRMA)

วันที่รับบทความ : 14 ต.ค. 66 วันที่แก้ไขบทความ : 16 พ.ย. 66 วันที่ตอบรับบทความ : 24 พ.ย. 66

ผลการวิจัย พบว่า 1) การสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยโดยรวมอยู่ในระดับสูง 2) ผลการเปรียบเทียบการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกัน ทำให้การสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) แนวทางการเสริมสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยมี 3 แนวทาง ได้แก่ 3.1) การสร้างเจตคติทางการทหารที่ดี 3.2) การส่งเสริมพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสม และ 3.3) การให้ความรู้ทางการทหารที่มีประสิทธิภาพ ผ่านหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งผลการวิจัยจะก่อประโยชน์แก่สถาบันการศึกษาทางการทหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการสร้างตัวตนตามบทบาทของนักเรียนทหารก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาเป็นนายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ของกองทัพบกอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

คำสำคัญ : การสร้างตัวตน, การทหาร, นักเรียนนายร้อย, โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รร.จปร.)

Abstract

The military is an important profession in maintaining the peace and stability of Thailand from the past to the present. The person who graduated from the military academy will be unique characteristics that are different from the other professions. This research applied a mixed-method approach to 1) study the level of self-creation, 2) compare the self-creation in the military identity of the cadets classified by classes, and 3) suggest a guideline to improve self-creation in the military identity of Chulachomklao Royal Military Academy (CRMA) cadets. By purposive sampling, 17 cadets in command positions were chosen as key informants. Followed by stratified random sampling, 60 cadets from each year were chosen from the 1st to 5th years in the 2022 academic year, resulting in 300 participants. The research instruments included a brainstorming activity worksheet, the test of self-creation scale, with a reliability of .97. The data was analyzed by mean, standard deviation, one-way analysis of variance (One-way ANOVA), and analytic induction.

This research found that: 1) Overall of self-creation in the military identity of CRMA cadets is high. 2) The overall result of self-creation in the military identity of the cadets in different cadet year was statistically significant at level 0.01 ($p<.01$). 3) The guidelines for developing the self-creation in the military identity of the cadets by creating good military attitudes, the promotion of role model in military behavior/skills, and the provision of effective military literacy through various courses and CRMA activities. The research results will benefit military academies and personnel involved in promoting self-creation in the military identity according to the roles of being a cadet before graduating as a commissioned officer with the desirable characteristics of the Royal Thai Army.

Keywords: Self-creation, Military, Cadets, Chulachomklao Royal Military Academy (CRMA)

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกยุคใหม่มีลักษณะเป็นสังคมที่ไร้ขีดจำกัดของข้อมูลข่าวสาร (Unlimited Information Society) ถือเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนผ่านและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกลุ่มคนในองค์การมากขึ้น ทั้งยังมีลักษณะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นยุคที่มีการขับเคลื่อนด้วยสื่อทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านความรู้ต่าง ๆ (ธงชัย สมบูรณ์, 2560) อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ยังคงเห็นว่า *"คน"* หรือ *"มนุษย์"* เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จหรือพบกับความล้มเหลวได้ เนื่องจากมนุษย์มีสมอง มีความซับซ้อนและมีความต้องการ ซึ่งแตกต่างจากปัจจัยทางการบริหารประเภทอื่น การเรียนรู้จึงมีความสำคัญสำหรับมนุษย์ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ ทุกศาสนา และทุกวงการอาชีพ ความสำเร็จในการพัฒนาตน ทั้งในการดำรงชีวิต การทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างราบรื่นและสันติสุขในสังคมย่อมเกิดจากการที่มนุษย์มีการสะสมการเรียนรู้ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ การศึกษาถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยสอนคนให้ได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาศักยภาพที่เป็นขีดความสามารถที่จะใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตให้มีความสุข สถานศึกษาจึงควรมุ่งเน้นไปที่การจัดประสบการณ์ที่จะพัฒนาคนที่มีคุณภาพ

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รร.จปร.) เป็นสถาบันการศึกษาหลักในการผลิตนายทหารสัญญาบัตรให้แก่กองทัพบกไทย โดยมีภารกิจสำคัญ คือ การผลิตนายทหารสัญญาบัตรให้ได้มาตรฐานครบถ้วนตามที่กองทัพบกต้องการ ซึ่งได้ถูกกล่าวไว้ในนโยบายการศึกษาของกองทัพบก ทั้งนโยบายทั่วไป และนโยบายเฉพาะที่ระบุว่า รร.จปร. มีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียนนายร้อยเพื่อสำเร็จเป็นนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบกที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ *"ความเป็นนักรบที่ชาญฉลาด"* นอกจากนี้ กองทัพบก ยังได้กำหนดรูปแบบหรือคุณลักษณะของนายทหารสัญญาบัตรที่ได้รับการหล่อหลอมจาก รร.จปร. ว่าต้องเป็นผู้ที่มีลักษณะผู้นำที่ดี มีวินัย มีความกล้าหาญ เสียสละ รู้แบบธรรมเนียมของกองทัพ อุทิศตนเพื่อชาติและประชาชน มีความเป็นสุภาพบุรุษ มีคุณธรรม มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้พื้นฐานในระดับปริญญาตรีในการช่วยพัฒนาท้องถิ่น และประเทศชาติ รวมถึงสามารถฝึกสอนอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาได้ (กองทัพบก, 2565) จากรูปแบบหรือคุณลักษณะของนายทหารสัญญาบัตรที่กองทัพบกต้องการนี้ รร.จปร. ได้กำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียนนายร้อยไว้ว่า *"เป็นสุภาพบุรุษนักรบ นักพัฒนา ที่มีความเป็นผู้นำ ยึดมั่นอุดมการณ์ เทิดทูนชาติ ศาสน์ กษัตริย์"* (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า [รร.จปร.], 2566, น.8-9)

นักเรียนนายร้อย (นนร.) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-24 ปี นับว่าอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมมากกว่าวัยอื่น ๆ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2561, น.18) การเสริมสร้างตัวตนทางการทหารตามการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อยเพื่อให้มีคุณลักษณะของนายทหารสัญญาบัตรตามที่กองทัพบกต้องการจึงมีความจำเป็นต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดการฝึกศึกษาของ รร.จปร. เป็นอย่างยิ่ง แต่จากการศึกษาของ วรวุฒิ แสงทอง และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2561, น.260) พบว่า รร.จปร. มีแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมหรือจัดเนื้อหาในหลักสูตรเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อย ในเรื่อง การตัดสินใจด้วยความกล้าหาญที่ไม่ชัดเจนและไม่ต่อเนื่อง และจากการศึกษาของ รุ่งอรุณ วัฒยากร (2561, น.223-225) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยใหม่ เช่น แรงจูงใจในการเข้ามาเป็นนักเรียนนายร้อย ซึ่งมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงทัศนะไว้ว่า *"น้องใหม่ที่มีปัญหา ส่วนใหญ่ไม่ได้มีอุดมการณ์ และความชื่นชอบ*

ในการเป็นทหารอย่างแท้จริง บางคนก็เข้ามาเพราะไม่รู้จะเรียนอะไร บางคนก็ถูกจ้างให้มาเรียนหรือมาตามหาความฝันของพ่อตนเองทั้ง ๆ ที่ตนเองก็ไม่ได้ชื่นชอบการเป็นทหาร และไม่ได้มีอุดมการณ์ที่แท้จริงมาตั้งแต่ต้น ประกอบกับการเป็นเด็กรุ่นใหม่ที่มีอิสระทางความคิดมากเกินไป มีโลกส่วนตัวสูง เมื่อพบเจอกับอุดมการณ์ทางทหารที่รุ่นพี่พยายามปลูกฝังเข้าไปจึงขาดความอดทนไม่มีพลังกายและพลังใจที่จะต่อสู้กับการฝึกฝนเพื่อสร้างตัวตนทางการทหารตามที่ระบบได้กำหนดไว้ได้" ซึ่งการสร้างตัวตนทางการทหารเป็นการทำให้เกิดลักษณะเฉพาะทางการทหาร อันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อยแต่ละนาย ตามแนวคิดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ของ Bloom (1972, p.79-84) ประกอบด้วย 1) การสร้างตัวตนทางการทหารด้านจิตพิสัย/เจตคติ (Affective Domain) เป็นการทำให้นักเรียนนายร้อยเกิดพฤติกรรมด้านจิตใจ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทัศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ และคุณธรรม 2) การสร้างตัวตนทางการทหารด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นการทำให้นักเรียนนายร้อยเกิดพฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความสามารถทางการทหารในการปฏิบัติการได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะ และ 3) การสร้างตัวตนทางการทหารด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ (Cognitive Domain) เป็นการทำให้นักเรียนนายร้อยเกิดพฤติกรรมทางการทหารซึ่งเป็นผลมาจากสติปัญญา ความรู้ความคิด ความเฉลียวฉลาด และความสามารถในการคิดผ่านการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อย

การสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยมีความสำคัญต่อ รร.จปร. ในการตอบสนองต่อนโยบายและความต้องการในการสนับสนุนภารกิจของกองทัพบกเป็นอย่างยิ่ง เนื่องด้วยเป็นการสะท้อนถึงแนวคิดความเป็นตัวตน ตลอดจนลักษณะเด่นที่มีร่วมกัน รวมทั้งวิถีการดำเนินชีวิตของนักเรียนนายร้อย ผู้ซึ่งจะสำเร็จการศึกษาไปเป็นนายทหารสัญญาบัตรหลักของกองทัพบก ผู้วิจัย จึงทำการวิจัยเพื่อศึกษาและประเมินระดับการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยในแต่ละชั้นปี รวมถึงนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเป็นสถาบันการศึกษาหลักในการผลิตนายทหารสัญญาบัตรให้ได้มาตรฐานครบถ้วนตามที่กองทัพบกต้องการ

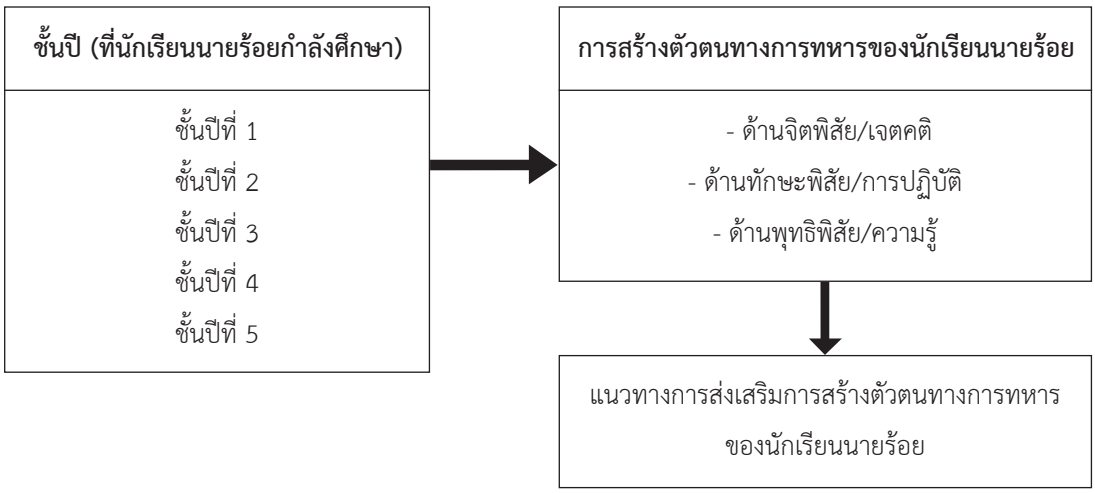
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย
2. เพื่อเปรียบเทียบการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จำแนกตามชั้นปี
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย

สมมติฐาน

นักเรียนนายร้อยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) เริ่มจากศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นกรอบประเด็นในการระดมความคิดเห็นและสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการสร้างตัวตนทางการทหารจากกลุ่มนักเรียนนายร้อยบังคับบัญชา และนายทหารปกครองเพื่อหาข้อสรุปเชิงแนวคิดของการสร้างตัวตนทางการทหาร และแนวทางการส่งเสริมการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบประเมินการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 1-5 ซึ่งมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักเรียนนายร้อยบังคับบัญชา จำนวน 17 นาย เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากนักเรียนนายร้อยบังคับบัญชาที่มีความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีตำแหน่งเป็นหัวหน้านักเรียนนายร้อย จำนวน 1 นาย หัวหน้ากองพันนักเรียนนายร้อยที่ 1-4 จำนวน 4 นาย และหัวหน้ากองร้อยที่ 1-3 ในกองพันนักเรียนนายร้อยที่ 1-4 จำนวน 12 นาย และนายทหารปกครอง จำนวน 3 นาย รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 นาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 1-5 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,331 นาย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น.67-68) ได้ขนาดตัวอย่าง 299 นาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ และข้อมูลในแต่ละชั้นปีมีจำนวนเท่า ๆ กัน จึงใช้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็นชั้นปีละ 60 นาย รวมทั้งสิ้นจำนวน 300 นาย โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามระดับชั้นปี จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากตามลำดับรายชื่อของนักเรียนนายร้อยแต่ละชั้นปีแบบไม่ใส่คืน (Sampling Without Replacement)

เครื่องมือในการวิจัย และคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้มาจากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ใบงานกิจกรรมการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มนักเรียนนายร้อยบังคับบัญชา และนายทหารปกครอง มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย ประเด็นคำถาม ดังนี้

1.1 ท่านมีเจตคติด้านการรับรู้ ตอบสนอง เห็นคุณค่า สร้างแนวคิด และสร้างอุปนิสัยของการเป็นนักเรียนทหารอย่างไรในฐานะที่เป็นนักเรียนนายร้อย

1.2 ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมของ รร.จปร. ในรูปแบบใดบ้างที่จะช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเป็นนักเรียนทหารของท่าน

1.3 ท่านมีทักษะด้านการรับรู้ ทำตาม ทำได้ถูกต้อง ทำอย่างต่อเนื่อง และทำได้อย่างเป็นธรรมชาติของการเป็นนักเรียนทหารอย่างไรในฐานะที่เป็นนักเรียนนายร้อย

1.4 ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมของ รร.จปร. ในรูปแบบใดบ้างที่จะช่วยส่งเสริมทักษะที่ดีต่อการเป็นนักเรียนทหารของท่าน

1.5 ท่านมีความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าของการเป็นนักเรียนทหารอย่างไรในฐานะที่เป็นนักเรียนนายร้อย

1.6 ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมของ รร.จปร. ในรูปแบบใดบ้างที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ที่ดีต่อการเป็นนักเรียนทหารของท่าน

1.7 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. แบบประเมินการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย ดำเนินการโดยนำผลข้อสรุปเชิงแนวคิดที่ได้จากกิจกรรมระดมความคิดเห็นจากกลุ่มนักเรียนนายร้อยบังคับบัญชา และนายทหารปกครอง มาจัดทำร่างแบบประเมินการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ผลการตรวจสอบ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อของแบบประเมินการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 ถือว่ามีค่าความตรงตามเนื้อหาที่สามารถใช้ได้ จากนั้นนำแบบประเมินการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 1-5 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ชั้นปีละ 5 นาย รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 นาย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ .97 ซึ่งมากกว่า .70 ถือได้ว่า แบบประเมินมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การแปลผลข้อมูลจากแบบประเมินการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยใช้เกณฑ์การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2560, น.73) ซึ่งสามารถแปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 มีลักษณะการสร้างตัวตนทางการทหาร อยู่ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 มีลักษณะการสร้างตัวตนทางการทหาร อยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 มีลักษณะการสร้างตัวตนทางการทหาร อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 มีลักษณะการสร้างตัวตนทางการทหาร อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 มีลักษณะการสร้างตัวตนทางการทหาร อยู่ในระดับต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลข้อสรุปเชิงแนวคิดการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จากกลุ่มนักเรียนนายร้อยบังคับบัญชาและนายทหารปกครอง ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) วิเคราะห์การสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean: *M*) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: *SD*) และเปรียบเทียบการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จำแนกตามชั้นปี ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) แล้วเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Lest Significant Difference: LSD) และ 3) หาข้อสรุปแนวทางในการส่งเสริมการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จากกลุ่มนักเรียนนายร้อย และนายทหารปกครอง ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลของการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย พบว่า การสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยอยู่ในระดับสูง โดยนักเรียนนายร้อยมีระดับการสร้างตัวตนทางการทหารโดยรวมอยู่ในระดับสูง (M = 4.07, SD = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการสร้างตัวตนทางการทหารอยู่ในระดับสูงทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงตามลำดับจากสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การสร้างตัวตนด้านจิตพิสัย/เจตคติ (M = 4.10, SD = 0.57) ด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ (M = 4.09, SD = 0.62) และด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ (M = 4.02, SD = 0.59) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย

รายการการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย	ระดับของการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย		
	ค่าเฉลี่ย (*M*)	*SD*	ระดับ
ด้านจิตพิสัย/เจตคติ	4.10	0.57	มีการสร้างตัวตนทางการทหารอยู่ในระดับสูง
ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ	4.02	0.59	มีการสร้างตัวตนทางการทหารอยู่ในระดับสูง
ด้านพุทธิพิสัย/ความรู้	4.09	0.62	มีการสร้างตัวตนทางการทหารอยู่ในระดับสูง
การสร้างตัวตนทางการทหารโดยรวม	**4.07**	**0.56**	**มีการสร้างตัวตนทางการทหารอยู่ในระดับสูง**

2. ผลการเปรียบเทียบการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จำแนกตามชั้นปี พบว่า นักเรียนนายร้อยที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีระดับการสร้างตัวตนทางการทหารโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาการสร้างตัวตนทางการทหารเป็นรายด้าน ทั้งการสร้างตัวตนด้านจิตพิสัย/เจตคติ ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ และด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ ก็มีระดับการสร้างตัวตนทางการทหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน ทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จำแนกตามชั้นปี

การสร้างตัวตนทางการทหาร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านจิตพิสัย/เจตคติ	ระหว่างกลุ่ม	4	5.58	1.39	4.45	.00**
	ภายในกลุ่ม	295	92.52	0.31		
	รวม	299	98.09			
2. ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	4	7.49	1.87	5.62	.00**
	ภายในกลุ่ม	295	98.20	0.33		
	รวม	299	105.69			
3. ด้านพุทธิพิสัย/ความรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	5.99	1.49	4.02	.00**
	ภายในกลุ่ม	295	109.69	0.37		
	รวม	299	115.68			
การสร้างตัวตนทางการทหาร	**ระหว่างกลุ่ม**	**4**	**6.17**	**1.54**	**5.28**	**.00****
ของนักเรียนนายร้อยโดยรวม	**ภายในกลุ่ม**	**295**	**86.17**	**0.29**		
	รวม	**299**	**92.34**			

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนนายร้อยที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน อย่างน้อย 1 คู่ มีการสร้างตัวตนทางการทหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.87-4.37 โดยนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 มีการสร้างตัวตนทางการทหารสูงที่สุด และนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 1 มีการสร้างตัวตนทางการทหารต่ำที่สุด เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยโดยรวมและรายด้าน ทั้งด้านจิตพิสัย/เจตคติ ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ และด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ LSD พบว่า มีจำนวน 16 คู่ ที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จำแนกตามชั้นปี

บุคลิกภาพฯ		*M*	ชั้นปี1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4	ชั้นปี 5
ด้านจิตพิสัย/เจตคติ	ชั้นปี 1	4.05		0.01	0.00	-0.32** (.00)	0.05
	ชั้นปี 2	4.04			-0.01	-0.33** (.00)	0.04
	ชั้นปี 3	4.05				-0.32** (.00)	0.05
	ชั้นปี 4	4.37					0.37** (.00)
	ชั้นปี 5	4.00					
ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ	ชั้นปี 1	3.87		-0.11	-0.14	-0.45** (.00)	-0.04
	ชั้นปี 2	3.98			-0.03	-0.34** (.00)	0.07
	ชั้นปี 3	4.01				-0.31** (.00)	0.10
	ชั้นปี 4	4.32					0.41** (.00)
	ชั้นปี 5	3.91					
ด้านพุทธิพิสัย/ความรู้	ชั้นปี 1	4.03		0.01	0.01	-0.34** (00)	0.02
	ชั้นปี 2	4.02			0.00	-0.35** (.00)	0.01
	ชั้นปี 3	4.02				-0.35** (.00)	0.01
	ชั้นปี 4	4.37					0.36** (.00)
	ชั้นปี 5	4.01					
การสร้างตัวตนทาง	ชั้นปี 1	3.98		-0.04	-0.05	-0.38** (.00)	0.01
การทหารของนักเรียน	ชั้นปี 2	4.02			-0.01	-0.34** (.01)	0.05
นายร้อยโดยรวม	ชั้นปี 3	4.03				-0.33** (.01)	0.06
	ชั้นปี 4	4.36					0.39** (.00)
	ชั้นปี 5	3.97					

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยโดยรวมและรายด้าน ทั้งด้านจิตพิสัย/เจตคติ ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ และด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ LSD พบว่า นักเรียนชั้นปีที่ 4 แตกต่างกับนักเรียนนายร้อยทุกชั้นปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 มีระดับการสร้างตัวตนทางการทหารโดยรวมสูงกว่านักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 5 โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ยการสร้างตัวตนทางการทหารโดยรวม เท่ากับ 0.33, 0.34, 0.38 และ 0.39 ตามลำดับ เช่นเดียวกับผลต่างของค่าเฉลี่ยการสร้างตัวตนทางการทหารด้านจิตพิสัย/เจตคติ มีผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.32, 0.33, 0.32, และ 0.37 ตามลำดับ ในขณะที่

ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติมีผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.31, 0.34, 0.45, และ 0.41 ตามลำดับ เช่นเดียวกับด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ที่มีผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.35, 0.35, 0.34, และ 0.36 ตามลำดับ

3. แนวทางการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย มี 3 แนวทาง ได้แก่

3.1 **การสร้างเจตคติทางการทหารที่ดี (The Good Military Attitudes)** โดยใช้การสื่อสาร เช่น การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนที่สอดแทรกเจตคติทางการทหารที่ดี การรับรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย การฟังบรรยายจากบุคลากรทางการทหารที่มีเจคติที่ดีต่อการเป็นทหาร การเรียนรู้ในมุมมองเชิงบวกจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเจตคติทางการทหารในกลุ่มของนักเรียนนายร้อย การส่งเสริมวัฒนธรรมในการชื่นชมยกย่องคนดี การให้เกียรติและยอมรับความเห็นต่างของผู้อื่น การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ฯลฯ การมีเจตคติทางการทหารที่ดีอาจแสดงออกมาในรูปแบบของการอาสาเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทางทหาร มีการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการรับภารกิจของนักเรียนทหารอยู่เสมอ รู้สึกดี และภาคภูมิใจ เมื่อได้สวมเครื่องแบบทหาร มีการจัดสรรเวลาเพื่อพัฒนาความชำนาญทางการทหารของตนเองอยู่เสมอ

3.2 การส่งเสริมพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสม (The Promotion of Role Model Military Behavior/Skills) โดยการประยุกต์ใช้วงจรบริหารงานคุณภาพ หรือ PDCA ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ Plan-Do-Check-Act หรือวางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นกระบวนการที่ใช้ส่งเสริมพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจใช้การศึกษาผ่านบุคคลต้นแบบทางการทหาร (Role Model) ทั้งในลักษณะของกลุ่มพี่น้องในหมู่นักเรียนนายร้อย นายทหารปกครอง ครูอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการสร้างแรงบันดาลใจเพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสมแก่นักเรียนนายร้อยได้ ทั้งนี้ การมีพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสม อาจแสดงออกมาในรูปแบบพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมทางทหาร เช่น เป็นผู้ที่มีลักษณะตื่นก่อนนอนทีหลัง มักจะฝึกฝนตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นทหารอาชีพ มีการวางแผนเพื่อการเรียนรู้ทางการทหารอยู่เสมอ มักจะนำแผนการเรียนรู้ทางการทหารที่ได้วางแผนไว้มาฝึกปฏิบัติและทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีการฝึกทางการทหารก็มักจะตรวจสอบและทำซ้ำเพื่อหาความถูกต้องในการปฏิบัติจนเกิดเป็นความชำนาญทางการทหาร หากมีการปฏิบัติการทางทหารใดที่ยังปฏิบัติได้ไม่ดีก็มักจะหาโอกาสฝึกฝนและกระทำซ้ำอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะปฏิบัติได้ดี มีความชำนาญและสามารถปฏิบัติการทางทหารได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และถูกต้อง

3.3 การให้ความรู้ทางการทหารที่มีประสิทธิภาพ (The Provision of Effective Military Literacy/Knowledge) โดยการจัดการเรียนการสอนทางการทหารที่มีความทันสมัย สมจริง สอดคล้องกับความเป็นจริงของสถานการณ์ในปัจจุบัน มีแหล่งข้อมูลและองค์ความรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติการทางการทหาร การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ใน รร.จปร. การทัศนศึกษาและการดูงานทั้งในหน่วยทหาร และนอกหน่วยทหาร รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางวิชาการมาเสริมสร้างสมรรถนะทางการทหารได้ ทั้งนี้การให้ความรู้ทางการทหารที่มีประสิทธิภาพ อาจแสดงออกมาในรูปแบบของครูอาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาศักยภาพทางการทหาร มีองค์ความรู้ สามารถชี้แนะแหล่งการเรียนรู้ทางการทหารได้ รวมทั้งการประพฤติตน

เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนนายร้อย ช่วยปลูกฝังให้นักเรียนนายร้อยมีความใส่ใจ และตั้งใจเสาะแสวงหาองค์ความรู้ทางการทหารอยู่เสมอ จนนักเรียนนายร้อยมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องทางการทหารเป็นอย่างดี สามารถวิเคราะห์ และแยกแยะเรื่องทางการทหารได้ มีการประเมินและตรวจสอบองค์ความรู้ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการนำองค์ความรู้ทางการทหารไปประยุกต์ใช้อย่างสม่ำเสมอ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย โดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งการสร้างตัวตนทางการทหารโดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านจิตพิสัย/เจตคติ ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติ และด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ (*M* อยู่ระหว่าง 4.02-4.10) อภิปรายได้ว่า นักเรียนนายร้อยเป็นนักเรียนทหารที่ผ่านการเรียนรู้มาจากโรงเรียนเตรียมทหารแล้ว ก่อนที่จะมาศึกษาที่ รร.จปร. (ขึ้นเหล่า) จึงมีการสร้างตัวตนตามการเรียนรู้ในสถานะและบทบาทของนักเรียนทหารมาแล้ว และการฝึกศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้นของนักเรียนนายร้อยถือเป็นการสร้างตัวตนหรือการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์ในการเป็นนักเรียนทหาร เกิดการหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผ่านการกำหนดคุณลักษณะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ 14 ประการของนักเรียนนายร้อย ซึ่งดัดแปลงมาจาก FM 22-100 (The United States Army, Headquarters, Department of the Army, 1958, p.19-36) ทั้งนี้ กรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์ รร.จปร. [กรม นนร.รอ.ฯ] มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา ฝึกอบรม และปลูกฝังนิสัย อุปนิสัย วินัย และวิชาทหารเบื้องต้น รวมถึงปกครองบังคับบัญชานักเรียนนายร้อย (รร.จปร., 2566) จึงมีการเสริมสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยผ่านระบบและระเบียบต่าง ๆ (โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, กรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์ [รร.จปร., กรม นนร.รอ.], 2565, น.18-23) เช่น ระบบการปกครองและการบังคับบัญชา การเป็นนักเรียนบังคับบัญชา และฝ่ายอำนวยการ ระบบเกียรติศักดิ์ ระบบความเหมาะสมในการเป็นผู้นำทหาร ระบบนักเรียนอาวุโสและการพัฒนาภาวะผู้นำทางทหาร การประเมินความเหมาะสมในการเป็นผู้นำทหาร การลงทัณฑ์และการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวินัย หลักสูตรการฝึกนักเรียนนายร้อยใหม่ ระเบียบโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤติและการลงทัณฑ์นักเรียนนายร้อย พ.ศ. 2552 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 ระเบียบกรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์ฯ ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติประจำวันของนักเรียนนายร้อย พ.ศ. 2564 ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอม และเสริมสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย ให้เป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ลักษณะท่าทาง องอาจ ผึ่งผาย มีวาจาสัตย์เชื่อถือได้ เป็นผู้มีคุณธรรม และมีความรับผิดชอบสูง สอดคล้องกับ อภัสรินทร์ ขณะรัตน์, กิตติกร สันคติประภา และสุรวุฒิ ปัดไธสง (2559, น.61-62) ที่พบว่า กระบวนการในการสร้างตัวตนของนักเรียนอาชีวศึกษา เกิดจากการเรียนรู้โดยจัดการเรียนการสอนผ่านประสบการณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยที่ นันทวัน อินทชาติ (2560, น.36) พบว่า นักเรียนทหารมีการถ่ายทอดทางวิชาชีพทหาร การยอมรับในคุณค่าวิชาชีพทหาร การตระหนักในหน้าที่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความพึงพอใจในวิชาชีพทหาร ความผูกพันธ์ต่อวิชาชีพทหาร และเอกลักษณ์วิชาชีพทหารอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนแรงจูงใจในวิชาชีพทหารอยู่ในระดับมาก สอดรับกับ ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน และพนมพร จันทรปัญญา (2558, น.267) ที่ว่า การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกระบวนการ และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน

ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านหลักสูตร และด้านผู้บริหาร รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทั้งด้านสภาพแวดล้อมและด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และส่งผลให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ตามที่สถาบันกำหนด สอดคล้องกับ Allport (1961, p.47-48) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะร่วม (Common Traits) เป็นคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลแต่ละคนมีลักษณะเหมือนกับบุคคลอื่น สอดรับกับ ภวิกา ภักษา (2564, น.64) ที่กล่าวว่า ตัวตน เป็นการรับรู้และยอมรับตนเอง ซึ่งนับเป็นแก่นสำคัญต่อการแสดงออกของมนุษย์ เพราะความคิด ความรู้สึกที่คนเรามีต่อตนเองนั้น จะนำไปสู่พฤติกรรมและการกระทำของเราในทุก ๆ มิติ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ระดับและทิศทางของการรับรู้ตัวตนหรือกรอบความคิดที่มีต่อตนเองนั้นจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เราเผชิญ รวมถึงการตอบสนองของคนรอบข้างที่มีต่อเราในสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นทำให้นักเรียนนายร้อยแต่ละนายเกิดการสร้างตัวตนทางการทหารจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ถูกหล่อหลอมจากหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงมีการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการทหารใน รร.จปร. และสถาบันทางการทหารที่เกี่ยวข้อง เกิดเป็นกลุ่มคุณลักษณะร่วมหรืออัตลักษณ์ ซึ่งนับเป็นการสร้างตัวตนตามการเรียนรู้ของกลุ่มนักเรียนนายร้อยนั่นเอง

2. ผลการเปรียบเทียบการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย พบว่า ชั้นปีที่แตกต่างกันทำให้การสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 มีระดับการสร้างตัวตนทางการทหารโดยรวมสูงกว่านักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 5 ตามลำดับ ผลการวิจัยดังกล่าว สอดรับกับ สุวรา คำพระบุรี (2554, น.84) ที่พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการและสวัสดิการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้ง อารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์ (2565, น.628) ก็พบว่า พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของนักเรียนแต่ละชั้นปี และแต่ละสาขาวิชามีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งยังสอดคล้องกับ รุ่งอรุณ วัฒยากร (2563, น.57-59) ที่พบว่า ความสามารถในการบริหารเวลาของนักเรียนนายร้อยในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการบริหารเวลาทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p<.01$) โดยพบว่า นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 มีความสามารถในการบริหารเวลามากกว่านักเรียนนายร้อยชั้นปีอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเป็นนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 4 ถือเป็นพี่คนรองของนักเรียนนายร้อย ทั้งยังต้องปฏิบัติหน้าที่แทนนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 ในการปกครองบังคับบัญชา คอยกำกับดูแลความเรียบร้อยของนักเรียนนายร้อยเป็นภาพรวม เมื่อชั้นปีที่ 5 ต้องไปศึกษาดูงานและฝึกงานในหน่วยงานทหาร ประกอบกับจิตสำนึกของชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อความรับผิดชอบในการเป็นนักเรียนชั้นสูงที่กำลังจะก้าวมาเป็นนักเรียนบังคับบัญชาซึ่งต้องเป็นตัวอย่างที่ดี เพื่อให้รุ่นน้องเกิดการยอมรับ ชั้นปีที่ 4 ถือได้ว่าเป็นช่วงชั้นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งสถานะและบทบาทในการเป็นพี่คนรองมาสู่การเป็นพี่คนโต จึงเป็นผู้ที่มีการรับรู้และสร้างตัวตนที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์จากการหล่อหลอมของ รร.จปร. ทั้งยังสอดรับกับผลการวิจัยที่ได้ซึ่งพบว่า การสร้างตัวตนตามการเรียนรู้ของนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 สูงกว่าระดับชั้นปีอื่น ๆ นั่นเอง

อย่างไรก็ดี ผลการวิจัยที่พบมีข้อน่าสังเกต คือ นักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 5 มีการสร้างตัวตนทางการทหารโดยรวม และด้านจิตพิสัย/เจตคติ ด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ น้อยที่สุด มีเพียงการสร้างตัวตนทางการทหาร

ด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติเท่านั้น ที่ชั้นปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าชั้นปีที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยการสร้างตัวตนทางการทหารด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติต่ำที่สุด ซึ่งผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับ อารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์ (2565, น.628) ที่พบว่าชั้นปีสุดท้าย (ชั้นปีที่ 5) มีพฤติกรรมทางการเงินสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการเงินเป็นเรื่องที่นักเรียนนายร้อยผู้ซึ่งกำลังจะสำเร็จการศึกษาเป็นนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบก และกำลังจะมีรายได้จากการประกอบอาชีพของตนเองเป็นครั้งแรกจึงมีความใฝ่ฝันและวางแผนการจัดการด้านการเงิน เพื่อตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น บ้าน รถยนต์ ฯลฯ จึงให้ความสนใจกับการบริหารจัดการทางการเงินของตนเองเป็นอย่างมาก แต่สำหรับการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 ที่พบว่า มีน้อยที่สุดเกือบจะทุกด้าน อาจเป็นเพราะว่านักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 ในฐานะพี่คนโตและอาวุโสสูงสุดใน รร.จปร. จึงได้รับสิทธิพิเศษมากกว่าชั้นปีอื่น เช่น สิทธิในการใช้จักรยาน การใช้เส้นทางการเดินในกองพัน ฯลฯ ทำให้เกิดความผ่อนคลายในตนเอง ทั้งนี้บางนายอาจคิดว่าตนเองได้ศึกษามาจนเกือบจะจบสิ้นหลักสูตรแล้ว ได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของการเป็นนักเรียนทหารมามากแล้ว จึงขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่จะสร้างและพัฒนาตนเองทางการทหาร สำหรับการสร้างตัวตนทางการทหารด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติของชั้นปีที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยการสร้างตัวตนฯ ต่ำที่สุด เป็นเพราะชั้นปีที่ 1 ยังมีประสบการณ์ทางการทหารน้อย และอาจจะเป็นไปได้ว่าการสร้างตัวตนทางการทหารของชั้นปีที่ 1 จะมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยจะสูงที่สุดขณะที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 และลดต่ำลงขณะศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 5 ดังปรากฏผลในการวิจัยครั้งนี้ก็เป็นได้ ซึ่งถือเป็นประเด็นที่ รร.จปร. ควรให้ความสนใจติดตามประเมินผลและพัฒนาวิธีการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 5 สำเร็จเป็นนายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกองทัพบกต่อไป

3. แนวทางการเสริมสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย มี 3 แนวทาง คือ 1) การสร้างเจตคติทางการทหารที่ดี 2) การส่งเสริมพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสม และ 3) การให้ความรู้ทางการทหารที่มีประสิทธิภาพผ่านหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของ รร.จปร. อภิปรายได้ว่าการสร้างตัวตนทางการทหารเป็นผลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของนักเรียนนายร้อย ผ่านการฝึกศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก รร.จปร. รวมถึงการมีบุคคลต้นแบบ หรือตัวอย่างที่ดีทางการทหารเป็นแรงบันดาลใจ เช่น การมี พล.อ. อภิรัชต์ คงสมพงษ์ พล.อ. ณรงค์พันธ์ จิตต์แก้วแท้ พล.อ. เจริญชัย หินเธาว์ พล.ต. วันชนะ สวัสดี ฯลฯ ตลอดจนผู้บังคับบัญชานายทหารปกครอง และรุ่นพี่ใน รร.จปร. ที่มีคุณลักษณะที่ดีปกครองด้วยความรักและความเข้าใจนักเรียนนายร้อย ทั้งนี้ ยังรวมไปถึงการมีบุคคลใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา หรือญาติผู้ใหญ่ที่เป็นเสมือนผู้สร้างแรงบันดาลใจ เกิดการลอกเลียนแบบ และพยายามสร้างตนเองให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับต้นแบบที่เขาชื่นชอบ และถ้าการลอกเลียนจากต้นแบบนั้นได้รับการยอมรับในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมและวัฒนธรรมของ รร.จปร. ก็จะมีส่วนช่วยผลักดันให้การสร้างตัวตนของนักเรียนนายร้อยมีความโดดเด่นมากขึ้น สามารถอธิบายได้ด้วยกฎของเจมส์ (Jame's Low) โดย James (อ้างถึงใน ภวิกา ภักษา, 2564, น.64) ซึ่งอธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของคนจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่ว่าแต่ละคนมองตนเองว่าเป็นเช่นไร ตนจะเป็นผู้ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลว และคุณค่าของตนเองจากท่าทีที่ผู้อื่นให้การยอมรับหรือไม่ให้การยอมรับ ดังนั้น ในการเสริมสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย สิ่งสำคัญที่ต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนายร้อยเป็นลำดับแรก คือ การสร้างเจตคติทางการทหารที่ดี

ให้เกิดกับนักเรียนนายร้อย ซึ่งการสร้างตัวตนด้านจิตพิสัย/เจตคติของนักเรียนเป็นพฤติกรรมด้านจิตใจ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทัศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ และคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ สอดคล้องกับ อารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์ (2565, น.641) ที่ว่านักเรียนนายร้อยมีค่าเฉลี่ยทักษะทางการเงินต่ำที่สุดคือ ด้านทัศนคติทางการเงิน และการสร้างทัศนคติทางการเงินที่ดีผ่านการสื่อสารเพื่อให้เกิดประสบการณ์จะเป็นการกำจัดจุดอ่อนในแต่ละองค์ประกอบของทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย เมื่อ รร.จปร. สามารถสร้างเจตคติทางการทหารที่ดีให้เกิดแก่นักเรียนนายร้อยได้แล้ว จะเป็นรากฐานที่สำคัญของการเสริมสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยที่มั่นคง จากนั้นจึงส่งเสริมพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสมควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางการทหารที่มีประสิทธิภาพผ่านหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของ รร.จปร. ดังที่ Morris (1990) เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการของประสบการณ์และการฝึกหัดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว สอดคล้องกับ Cronbach (1963, p.68) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ทั้งยังสอดรับกับ สินาพร วิทยาวนิชชัย, อรพินทร์ ชูชม และอัจศรา ประเสริฐสิน (2562, น.126) กล่าวว่า ตัวตน เป็นการรับรู้ตนเองซึ่งเกิดจากการที่บุคคลรู้จักและยอมรับตนเอง เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่สังคมและวัฒนธรรมกำหนด ดังนั้น การสร้างเจตคติทางการทหารที่ดี การส่งเสริมพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสม และการให้ความรู้ทางการทหารที่มีประสิทธิภาพผ่านหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของ รร.จปร. จึงเป็นแนวทางการเสริมสร้างตัวตนทางการทหารที่จำเป็นในการผลิตนักเรียนนายร้อยเพื่อให้สำเร็จเป็นนายทหารสัญญาบัตรที่มี *“ความเป็นนักรบที่ชาญฉลาด”* ตามที่กองทัพบกต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป มีดังนี้

1.1 ควรเริ่มส่งเสริมให้นักเรียนนายร้อยมีการสร้างตัวตนด้านจิตพิสัย/เจตคติทางการทหารที่ดีในตนเองก่อน ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการรับรู้ตนเองตามสถานะและบทบาทของการเป็นนักเรียนทหาร จากนั้นจึงส่งเสริมการสร้างตัวตนด้านด้านทักษะพิสัย/การปฏิบัติเพื่อให้เกิดพฤติกรรมทางการทหารที่เหมาะสม ควบคู่ไปกับด้านพุทธิพิสัย/ความรู้ ด้วยการให้ความรู้ทางการทหารที่มีประสิทธิภาพผ่านหลักสูตรและกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของ รร.จปร. รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม และระบบส่งต่อข้อมูลที่มีประสิทธิภาพแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผลการศึกษาการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อย จำแนกตามชั้นปี จะมีความสัมพันธ์กับนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 เป็นหลัก แสดงว่า ชั้นปีที่ 4 มีการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์จากการหล่อหลอมของ รร.จปร. ดังนั้น รร.จปร. ควรมีระบบการประเมินนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 4 อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อตรวจสอบคุณลักษณะตามที่กองทัพบกต้องการ ถ้าพบว่ายังขาดคุณลักษณะใดจะได้ทำการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวให้ปรากฏในนักเรียนนายร้อย ชั้นปีที่ 5 ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นการประกันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาเชิงรุกของ รร.จปร. ที่น่าจะได้ผลลัพธ์ที่ดีและทันเวลามากกว่าการประเมินผู้สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยใช้ผลผลิตเพียงอย่างเดียว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

2.1 ควรมีการค้นคว้า และพัฒนาเครื่องมือ เช่น แบบทดสอบ แบบวัด แบบประเมิน ฯลฯ เพื่อประเมินการสร้างตัวตนทางการทหารของนักเรียนนายร้อยในแต่ละชั้นปีอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรมีการศึกษาการสร้างตัวตน และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสร้างตัวตนในนักเรียนทหารต่างเหล่า เช่น นักเรียนนายเรือ นักเรียนนายเรืออากาศ และนักเรียนนายร้อยตำรวจ ตลอดจนเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรที่ศึกษา เพื่อจะได้มาซึ่งข้อสรุปในภาพรวมของนักเรียนทหารที่แท้จริง

2.3 ควรมีการศึกษาเรื่อง *"ความเป็นนักรบที่ชาญฉลาด"* และส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนความเป็นนักรบที่ชาญฉลาดของนักเรียนนายร้อยอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

กองทัพบก. (2565). *คำสั่งกองทัพบก ที่ 1/2566 เรื่อง นโยบายการฝึกอบรมและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2566-2567.* 13 ตุลาคม 2565.

ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน และพนมพร จันทรปัญญา. (2558). การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา. *วารสารปัญญาภิวัฒน์, 7*(2), 267-280.

ธงชัย สมบูรณ์. (2560, 31 ธันวาคม). โลกหลังยุคใหม่ อนาคตทางการศึกษาและปัญญาของชาติ. *มติชนออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2566, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_783896

นันทวัน อินทชาติ. (2560). การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำทางทหารในมุมมองของนักเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช. *วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์ประยุกต์, 10*(2), 36-46.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10).* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภวิกา ภักษา. (2564). การรู้จักตัวตนบนสถานการณ์แห่งวิกฤต: โควิด-19. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 8*(1), 55-79.

รุ่งอรุณ วัฒยากร. (2563). ความสามารถในการบริหารเวลาของนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 7*(1), 51-63.

รุ่งอรุณ วัฒยากร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลและแนวทางการส่งเสริมการปรับตัวของนักเรียนนายร้อยใหม่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 5*(1), 209-242.

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, กรมนักเรียนนายร้อยรักษาพระองค์. (2565). *คู่มือนักเรียนนายร้อย พ.ศ. 2565.* กรุงเทพฯ: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. (2566). *รายงานการประเมินตนเองประจำปี 2565.* นครนายก: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. (อัดสำเนา).

วรวุฒิ แสงทอง, และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2561). การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำของนักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 8*(3), 251-263.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2561). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ.* กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

สินาพร วิทยาวนิชชัย, อรพินทร์ ชูชม และอัจศรา ประเสริฐสิน. (2562). การศึกษาอัตลักษณ์แห่งตน และอัตลักษณ์ทางวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 13*(3), 125-136.

สุวรา คำพระบุรี. (2554). *การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีต่อการให้บริการและสวัสดิการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อภัสรินทร์ ขณะรัตน์, กิตติกร สันคติประภา และสุรวุฒิ ปัดไธสง. (2559). กระบวนการสร้างตัวตนของนักเรียนอาชีวศึกษาโดยปฏิบัติการศึกษาผ่านประสบการณ์. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, 6*(1), 61-92.

อารีย์วรรณ สุทธิพงศ์พันธ์, และพฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2565). ทักษะทางการเงินของนักเรียนนายร้อย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 16*(2), 628-645.

Allport, G. W. (1961). *Pattern and growth in personality*. New York: Holt, Rinehart & Winston.

Bloom, B. S. (1972). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook 1: Cognitive Domain* (17th ed.). New York: McKay.

Cronbach, L. J. (1963). *Educational Psychology.* New York: Harcourt Brace and World.

Morris. C. G. (1990). *Psychology: An Introduction* (7th ed.). New York: Prentice Hall.

The United States Army, Headquarters, Department of the Army. (1958). *FM 22-100 Military Leadership.*